

**Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра державно-правових дисциплін та українознавства**

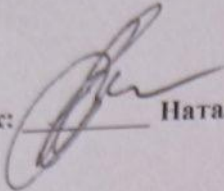
Робоча програма (силабус) освітнього компонента

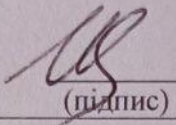
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ПРАВА
(вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми: **Право**
(назва)

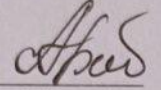
за спеціальністю: **081 Право**
(шифр, назва)

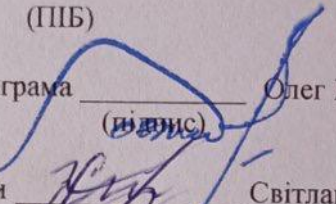
на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

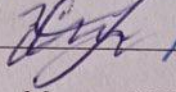
Розробник: **Наталія БОНДАР**, доцент, доктор філософії за спеціальністю 081
Право

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри ДПД та українознавства (назва кафедри)	протокол від <u>12.06</u> 2025 р. № <u>12</u>
	Завідувач кафедри (підпис) Світлана ШЕСТАКОВА (прізвище, ініціали)

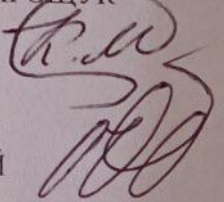
Погоджено:

Гарант освітньої програми **Ірина АРІСТОВА**
(підпис) (ПІБ)

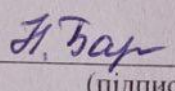
Декан факультету, де реалізується освітня програма **Олег РОГОВЕНКО**
(підпис) (ПІБ)

Завідувач відділу аспірантури та докторантури **Світлана ЯРОНЧУК**

Рецензія на робочу програму (додається) надана: **Марина КУЗНЕЦОВА**
(ПІБ)

Юрій КОТВЯКОВСЬКИЙ
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

 Марія БАРАН
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 17.06 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Актуальні проблеми теорії права			
2.	Факультет/кафедра	Юридичний/ДПД та українознавства			
3.	Статус ОК	Вибірковий			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)				
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	ОП – Право Спеціальність – 081 «Право»			
6.	Рівень НРК	8 рівень			
7.	Семестр та тривалість вивчення	3 семестр			
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5			
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	
		20	30		100
10.	Мова навчання	українська			
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Бондар Наталія Анатоліївна, доцент, доктор філософії за спеціальністю 081 Право Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, кабінет 114 г			
12.	Загальний опис освітнього компонента	Актуальні проблеми теорії права – курс, покликаний сформулювати у здобувачів знання щодо актуальних питань правового регулювання суспільних відносин, сучасних підходів до розуміння права та правоутворення, реалізації права та механізмів правозастосування, забезпечення та захисту прав людини, використання загальнотеоретичного категоріального апарату юриспруденції в юридичній освіті та професійній діяльності. Окрім того курс формує у здобувачів розуміння актуальних проблем, сутності права, специфіки системи, принципів та норм права, структуру правової системи та зв'язки між її основними елементами, особливості основних правових сімей. Курс орієнтує здобувача на сучасне розуміння права, яке гарантує межі свободи, сприяє попередженню конфліктів, уможливорює гідний вільний розвиток людини, існування та функціонування суспільства.			
13.	Мета освітнього компонента	Засвоєння здобувачами комплексу знань щодо актуальних проблем теорії права, компетентностей щодо використання загальнотеоретичного категоріального апарату юриспруденції в юридичній освіті та професійній діяльності.			
14.	Передумови вивчення	1. Освітній компонент базується на вивченні таких			

	ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	освітніх компонентів як: Філософія науки, Методологія сучасного правознавства, Сучасні тенденції юридичної науки в умовах сталого розвитку 2. Освітній компонент є основою для подальших наукових досліджень у різних сферах права.
15.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності під час викладання курсу «Актуальні проблеми теорії права» послуговується принципам, визначеним Законом України «Про освіту», Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ, іншим локальним актам (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/). Оволодіння здобувачами знань з курсу має відбуватись із дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права; містити посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; містити достовірну інформацію про результати власної наукової діяльності, використані методики досліджень. Недопустимим під час навчання (згідно ст. 4 ст. 42 Закону України «Про вищу освіту»), є використання здобувачами: <i>академічного плагіату</i> - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства; <i>самоплагіату</i> - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів; <i>фабрикації</i> - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях; <i>фальсифікації</i> - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень; <i>списування</i> - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання; <i>обману</i> - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування; <i>хабарництва</i> - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі; <i>вплив у будь-якій формі</i> (прохання, умовляння,

		вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання. За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності, як: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження освітнього курсу; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.
16.	Посилання на курс у Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=2274
17.	Ключові слова	Право, сталий розвиток, Цілі сталого розвитку, правова система, правові відносини, правові цінності, світоглядно-методологічні підходи до пізнання державно-правових явищ, категоріальний апарат теоретико-правової науки, проблеми сучасного правового життя, верховенство права, глобалізація

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента здобувач очікувано отримає...»	Як оцінюється РНД
ДРН1. Застосовувати знання щодо актуальних питань правового регулювання суспільних відносин, сучасних підходів до розуміння права та правоутворення, реалізації права та механізмів правозастосування, забезпечення та захисту прав людини на основі цілей Сталого Розвитку ООН.	Проведення модульного та підсумкового контролю
ДРН2. Розуміти сутність та основні риси права, специфіки його системи, принципів та норм права, структуру правової системи та зв'язки між її основними елементами, співставляти особливості основних правових сімей.	Експрес-опитування, виконання індивідуального завдання
ДРН3. Правильно тлумачити і застосовувати норми і принципи права, сприяти реалізації прав людини та впровадженню вимог верховенства права в суспільні відносини та юридичну практику.	Експрес-опитування, виконання індивідуального завдання
ДРН4. Самостійно опрацьовувати навчальну і наукову літературу, в тому числі інтернет-ресурси з питань права	Індивідуальні завдання
ДРН5. Використовувати поняттєво-категоріальний апарат для вирішення правових проблем у різних сферах суспільного життя.	Індивідуальні завдання
ДРН 6. Критично та системно аналізувати правові явища і застосовувати набуті знання у професійній діяльності.	Проведення модульного та підсумкового контролю
ДРН7. Прогнозувати розвиток запропонованої юридичної ситуації в різних умовах.	Проведення модульного та підсумкового контролю

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота		Само- стійна робота	
	Лк	П.з / семін. з	Лаб . з.	
ТЕМА 1. ВСТУП. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ПРАВОРОЗУМІННЯ 1.1. Вступ до курсу. 1.2. Чинники, що впливають на плюралізм праворозуміння 1.3. «Праворозуміння» як явище 1.4. Типологія праворозуміння та її критерії 1.5. Синтез основних типів праворозуміння чи їх надбань 1.6. Плюралізм типів праворозуміння та світова юридична практика 1.7. Проблема визначення права	2	2	10	1-10, 14, 19, 21, 37-38
ТЕМА 2. ПРАВОВІ ЦІННОСТІ. ПРИНЦИПИ ПРАВА 2.1. Людина як творець, орієнтир і адресат права 2.2. Еволюція прав людини. Покоління прав людини. 2.3. Міжнародні і європейські стандарти прав людини та їх вплив на правовий статус особистості і поступальний розвиток права 2.4. Природа принципів права 2.5. Поняття принципів права та їх класифікація	-	2	10	1-14, 19, 21-38
ТЕМА 3. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ, ПРАВОВІДНОСИНИ 3.1. Поняття правового регулювання. Правове регулювання і правовий вплив 3.2. Предмет правового регулювання 3.3. Методи, способи і типи правового регулювання 3.4. Поняття та основні ознаки правовідносин. Склад (структура) правовідносин 3.5. Суб'єкти правовідносин. Поняття правосуб'єктності 3.6. Зміст правовідносин 3.7. Об'єкти правових відносин	2	4	10	1-10, 14, 19

¹ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

3.8. Юридичні факти та їх класифікація					
ТЕМА 4. ПРАВО І ДЕРЖАВА 4.1. Держава як правовий інститут 4.2. Специфічні ознаки держави та їх зв'язок з правом 4.3. Взаємодія держави і права та її аспекти. Сфери і способи впливу держави на право 4.3.1. Держава і правове регулювання 4.3.2. Державна правотворчість та формальна визначеність і загальнообов'язковість права 4.3.3. Держава і реалізація права 4.4. Способи впливу права на державу. Право і закон 4.4.1. Легітимність державної влади 4.4.2. Правове конституювання і організація державної влади 4.4.3. Особливості взаємодії права і держави за різних форм правління та устрою 4.4.4. Межі державного втручання у приватне життя людей (громадян) та суспільне життя і право 4.4.5. Право і забезпечення контролю за діяльністю державної влади 4.4.6. Право як засіб комунікації держави із своїми громадянами та іншими суб'єктами права 4.4.7. Право і державний примус 4.4.8. Протиріччя між правом і державою	-	4		10	1-10, 19
ТЕМА 5. НОРМАТИВНІ ЗАСАДИ ПРАВА, СИСТЕМА НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ 5.1. Поняття норми права та її ознаки 5.2. Структура норми права 5.3. Види норм права 5.4. Норми права і принципи права 6.1. Вертикальна (ієрархічна) та горизонтальна (галузева) структури системи нормативно-правових актів	2	4		8	1-10, 14, 19.
ТЕМА 6. ПРАВОТВОРЕННЯ І ПРАВОТВОРЧІСТЬ (НОРМОТВОРЧІСТЬ) 6.1. Правотворення та його відмінності від правотворчості 6.2. Функції та принципи правотворчості 6.3. Суб'єкти правотворчості 6.4. Види правотворчості 6.5. Основні стадії правотворчості 6.6. Суд і правотворення	-	4		10	1-10, 14, 19, 21, 37-38
ТЕМА 7. РЕАЛІЗАЦІЯ І	2	4		10	1-10, 14, 19, 21, 37-38

<i>ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ПРАВА</i> 7.1. Поняття реалізації норм права та її форми 7.2. Застосування норм права та його особливості. Ознаки правозастосовної діяльності 7.3. Стадії застосування норм права 7.4. Основні вимоги до правозастосування 7.5. Акти застосування норм права, їх види 7.6. Прогалини в нормативних актах та способи їх подолання. Аналогія права і аналогія закону 7.7. Юридичні колізії та способи їх подолання					.
<i>ТЕМА 8. ЮРИДИЧНА МОВА. ЮРИДИЧНА ТЕХНІКА НОРМОТВОРЧОСТІ, ТЕОРІЯ ЮРИДИЧНОЇ АРГУМЕНТАЦІЇ</i> 8.1. Особливості юридичної мови. Важливість мови юриста для професійної діяльності 8.2. Вимоги, які ставляться до якості юридичної мови 8.3. Поняття юридичної фрази та її структурні елементи 8.4. Поняття юридичної техніки. Юридична техніка нормотворчості 8.5. Складові юридичної техніки: юридична термінологія, юридичні конструкції 8.6. Юридичні конструкції 8.7. Юридичне тлумачення 8.8. Становлення та еволюція вчення про юридичну аргументацію: від стародавніх філософських шкіл до складової загальної теорії права 8.8. Моделі (типи) юридичної аргументації 8.9. Особливості судової аргументації 8.10. Правила юридичного дискурсу	2	4		20	1-10, 19, 22, 24, 32
<i>ТЕМА 9. НАЦІОНАЛЬНІ І МІЖНАРОДНІ ПРАВОВІ СИСТЕМИ ТА ЇХ СПІВВІДНОШЕННЯ</i> 9.1. Міжнародні і національні правові системи: спільні риси та особливості 9.2. Взаємодія міжнародних і національних правових систем 9.3. Співвідношення міжнародних договорів і національного законодавства України	2	4		8	1-14, 19

9.4. Значення рішень Європейського суду з прав людини для правової системи України					
9.5. Вплив національного права на міжнародне право					
9.6. Правова система ЄС та її співвідношення з міжнародними і національними правовими системами					
Разом	20	30		100	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН1. Застосовувати знання щодо актуальних питань правового регулювання суспільних відносин, сучасних підходів до розуміння права та правоутворення, реалізації права та механізмів правозастосування, забезпечення та захисту прав людини на основі цілей Сталого Розвитку ООН.	Проведення лекційних та практичних занять за відповідною тематикою.	8	Опрацювання літератури, в т.ч. наукових публікацій щодо актуальних проблем теорії права.	12
ДРН2. Розуміти сутність та основні риси права, специфіки його системи, принципів та норм права, структуру правової системи та зв'язки між її основними елементами, співставляти особливості основних правових сімей.	Проведення лекційних та практичних занять за відповідною тематикою. Застосування методу «проблемної» лекції, тематичної дискусії, евристичної бесіди, «круглого столу», «мозгової атаки», аналізу конкретних ситуацій.	8	Ознайомлення з науковими публікаціями, підготовка до тематичної, евристичної дискусії, круглого столу.	12
ДРН3. Правильно тлумачити і застосовувати норми і принципи права, сприяти реалізації прав людини та	Проведення лекційних та практичних занять за відповідною тематикою. Застосування методу «проблемної» лекції,	6	Ознайомлення з науковими публікаціями, підготовка до тематичної, евристичної дискусії,	14

впровадженню вимог верховенства права в суспільні відносини та юридичну практику.	тематичної дискусії, евристичної бесіди, «круглого столу», «мозгової атаки», аналізу конкретних ситуацій.		круглого столу.	
ДРН4. Самостійно опрацьовувати навчальну і наукову літературу, в тому числі інтернет-ресурси з питань права	Визначення комплексу актуальних питань характерних для сучасної науки у сфері альтернативного врегулювання спорів.	8	Ознайомлення з науковими публікаціями, підготовка до тематичної, евристичної дискусії, круглого столу.	14
ДРН5. Використовувати поняттєво-категоріальний апарат для вирішення правових проблем у різних сферах суспільного життя.	Вдосконалення навичок аналізу законодавства та практики проблемних питань правового регулювання у цій сфері.	8	Підбір та аналіз нормативного матеріалу, наукових публікацій та судової практики за обраним напрямком дослідження.	14
ДРН 6. Критично та системно аналізувати правові явища і застосовувати набуті знання у професійній діяльності.	Обговорення у ході практичних занять окремих проблемних аспектів характерних для сучасного стану правових відносин.	8	Формулювання власної обґрунтованої позиції з проблемних питань правового регулювання.	14
ДРН7. Прогнозувати розвиток запропонованої юридичної ситуації в різних умовах.	Вдосконалення навичок здобувачів щодо визначення напрямку дослідження, формулювання робочих гіпотез досліджуваних проблем, їх підтвердження чи спростування, а також формулювання науково обґрунтованих висновків.	8	Підготовка та публікація наукових праць за обраним напрямком дослідження.	16
Всього годин		50		100

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Практичне заняття 1. ТЕМА 1. ВСТУП. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ПРАВОРОЗУМІННЯ	5 балів /5%	До 2 тижня
2.	Практичне заняття 2. ПРАВОВІ ЦІННОСТІ. ПРИНЦИПИ ПРАВА	5 балів /5%	До 3 тижня
3.	Практичне заняття 3. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ,	5 балів /5%	До 4 тижня

	<i>ПРАВОВІДНОСИНИ</i>		
4.	Тестування за опрацьованими темами	10 балів /10%	До 4 тижня
5.	Практичне заняття 4. ПРАВО І ДЕРЖАВА	5 балів /5%	До 5 тижня
6.	Практичне заняття 5. НОРМАТИВНІ ЗАСАДИ ПРАВА, СИСТЕМА НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТИВ	5 балів /5%	До 6 тижня
7.	Практичне заняття 6. ПРАВОТВОРЕННЯ І ПРАВОТВОРЧИСТЬ (НОРМОТВОРЧИСТЬ)	5 балів /5%	До 7 тижня
8.	Практичне заняття 7. РЕАЛІЗАЦІЯ І ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ПРАВА	5 балів /5%	До 8 тижня
9.	Практичне заняття 8. ЮРИДИЧНА МОВА. ЮРИДИЧНА ТЕХНІКА НОРМОТВОРЧОСТІ, ТЕОРІЯ ЮРИДИЧНОЇ АРГУМЕНТАЦІЇ	5 балів /5%	До 9 тижня
10.	Практичне заняття 9. НАЦІОНАЛЬНІ І МІЖНАРОДНІ ПРАВОВІ СИСТЕМИ ТА ЇХ СПІВВІДНОШЕННЯ	5 балів /5%	До 10 тижня
11.	Тестування за опрацьованими темами	15 балів /15%	До 10 тижня
12.	Іспит	30 балів /30%	За розкладом сесії

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
Практичне заняття 1. <i>ТЕМА 1. ВСТУП. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ПРАВОРОЗУМІННЯ</i>	<i>1 бал</i> Вимоги щодо завдання не виконано або виконано із значною кількістю помилок.	<i>2 бала</i> Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання.	<i>3 балів</i> Виконано усі вимоги завдання.	<i>4-5 балів</i> Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.
Практичне заняття 2. <i>ПРАВОВІ ЦІННОСТІ. ПРИНЦИПИ ПРАВА</i>	<i>1 бал</i> Вимоги щодо завдання не виконано або виконано із значною кількістю помилок.	<i>2 бала</i> Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до	<i>3 балів</i> Виконано усі вимоги завдання.	<i>4-5 балів</i> Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.

2 Зазначити компонент сумативного оцінювання

3 Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

		питання.		
Практичне заняття 3. <i>ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ, ПРАВОВІДНОСИНИ</i>	<i>1 бал</i>	<i>2 бала</i>	<i>3 балів</i>	<i>4-5 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано або виконано із значною кількістю помилок.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання.	Виконано усі вимоги завдання.	Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.
Тестування за опрацьованими темами	<i>0-3 бали</i>	<i>3-5 балів</i>	<i>5-7 балів</i>	<i>7-10 балів</i>
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Практичне заняття 4. <i>ПРАВО І ДЕРЖАВА</i>	<i>1 бал</i>	<i>2 бала</i>	<i>3 балів</i>	<i>4-5 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано або виконано із значною кількістю помилок.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання.	Виконано усі вимоги завдання.	Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.
Практичне заняття 5. <i>НОРМАТИВНІ ЗАСАДИ ПРАВА, СИСТЕМА НОРМАТИВНО- ПРАВОВИХ АКТІВ</i>	<i>1 бал</i>	<i>2 бала</i>	<i>3 балів</i>	<i>4-5 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано або виконано із значною кількістю помилок.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання.	Виконано усі вимоги завдання.	Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.
Практичне заняття 6. <i>ПРАВОТВОРЕННЯ І ПРАВОТВОРЧІСТЬ (НОРМОТВОРЧІСТЬ)</i>	<i>1 бал</i>	<i>2 бала</i>	<i>3 балів</i>	<i>4-5 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано або виконано із значною	Більшість вимог виконано, але окремі складові	Виконано усі вимоги завдання.	Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість,

	кількістю помилок.	відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання.		запропоновано власне вирішення проблеми.
Практичне заняття 7. <i>РЕАЛІЗАЦІЯ І ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ПРАВА</i>	<i>1 бал</i>	<i>2 бала</i>	<i>3 балів</i>	<i>4-5 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано або виконано із значною кількістю помилок.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання.	Виконано усі вимоги завдання.	Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.
Практичне заняття 8. ЮРИДИЧНА МОВА. ЮРИДИЧНА ТЕХНІКА НОРМОТВОРЧОСТІ, ТЕОРІЯ ЮРИДИЧНОЇ АРГУМЕНТАЦІЇ	<i>1 бал</i>	<i>2 бала</i>	<i>3 балів</i>	<i>4-5 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано або виконано із значною кількістю помилок.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання.	Виконано усі вимоги завдання.	Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.
Практичне заняття 9. НАЦІОНАЛЬНІ І МІЖНАРОДНІ ПРАВОВІ СИСТЕМИ ТА ЇХ СПІВВІДНОШЕННЯ	<i>1 бал</i>	<i>2 бала</i>	<i>3 балів</i>	<i>4-5 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано або виконано із значною кількістю помилок.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання.	Виконано усі вимоги завдання.	Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми.
Тестування за опрацьованими темами	<i>0-4 бали</i>	<i>5-8 балів</i>	<i>9-13 балів</i>	<i>14-15 балів</i>
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Іспит	<i>0-5 балів</i>	<i>5-15 балів</i>	<i>15-27 балів</i>	<i>27-30 балів</i>
	Здобувач	Здобувач	Здобувач	Здобувач гарно

	недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, завдання виконані із значними помилками або не виконані	недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, завдання виконані з помилками	достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, завдання виконані	орієнтується в теоретичному матеріалі, завдання виконані
--	--	--	--	--

5.2. Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Експрес-опитування після вивчення тем 1-2,3-4, 5-7, 8-9.	Експрес-опитування після вивчення тем 1-2,3-4, 5-7, 8-9.
2	Проходження тестування поточного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Проходження тестування поточного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем
3	Самооцінювання	Самооцінювання
4	Усний зворотний зв'язок від викладача під час занять	Усний зворотний зв'язок від викладача під час занять
5	Взаємооцінювання	Взаємооцінювання
6	Письмовий зворотний зв'язок на есе, реферати, мультимедійні презентації, статі, тези доповідей.	Письмовий зворотний зв'язок на есе, реферати, мультимедійні презентації, статі, тези доповідей.

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Базова:

1. [Бандурка, Олександр Маркович](#). Теорія держави і права: підручник / О. М. Бандурка, О. М. Головка, О. С. Передерій. Харків: Харківський національний університет внутрішніх справ, 2018. 416 с.
2. [Горун, О. В.](#) Теорія держави та права: навчальний посібник / О. В. Горун, Н. В. Камінська, Фатхутдінова. К. : КНТ, 2011. 216 с.
3. [Zapara, S. I.](#) Curriculum OK22 General Theory of Law: lecture notes for 1-st year students of specialty 293 "International Law" / S. I. Zapara, N. V. Klietsova. Sumy: SNAU, 2018. 118 p.
4. Загальна теорія права: навчальний посібник / О. В. Петришин [и др.]. Харків: Право, 2020. 568 с.
5. Загальна теорія права : підручник / М. І. Козюбра [и др.]. Київ: Ваіте, 2015. 396 с.
6. Загальна теорія держави і права: підручник / ред.: М. В. Цвіка, О. В. Петришина. Харків: Право, 2009. 584 с.
8. [Сухонос, В. В.](#) Теорія держави і права: навчальний посібник / В. В. Сухонос. Суми : ВТД "Університетська книга", 2005. 536 с.
9. [Каткова, Тетяна Геннадіївна](#). Теорія держави і права: навчальний посібник у визначеннях і таблицях / Т. Г. Каткова. Х.: Право, 2014. 96 с.

10. [Крестовська, Наталя Миколаївна](#). Теорія держави і права: підручник, практикум, тести / Н. М. Крестовська, Л. Г. Матвєєва; НУ Одеська юридична академія; Одеський ДУВС. К.: Юрінком Інтер, 2015. 584 с.
11. Теорія держави та права [Електронний ресурс]: навчальний посібник / Є. В. Білозьоров [и др.]. К. : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.
12. Теорія держави і права в схемах та таблицях: навч. посібник / ред. Л. Р. Наливайко. К.: Хай-Тек Прес, 2020. 296 с.

Додаткові джерела

14. Бондар Н.А., Стрельник В.В. Методологія наукового дослідження теоретико-правових факторів впливу на розвиток юридичної освіти в умовах глобалізації. Юридичний науковий електронний журнал, 2023 р. №2. URL: www.lsej.org.ua
15. Бондар Н.А., Стрельник В.В. Перспективи використання технології blockchain для вдосконалення національної моделі юридичної освіти. Приватне та публічне право, 2022 №4. С. 3-7. DOI 10.32845/2663-5666.2022.4.1 URL: <http://pp-law.in.ua/index.php/4-2022>
16. S. Shestakovska, N. Bondar, I. Kravchenko, M. Kuznetcova, L. Akimova, O. Akimov. COMPARATIVE CHARACTERISTICS OF SOCIAL LEAVE: INTERNATIONAL AND FOREIGN EXPERIENCE. AD ALTA: Journal of interdisciplinary research. Volume 12 (2022). p. 27-32. URL: <http://surl.li/ddmul>
17. Бондар Н. А., Калюжна С.В., Петрова Н.О. Вплив цивільного кодексу Франції 1804 року на формування правових систем світу: історико- правові аспекти. Colloquium-journal: Польский международный журнал научных публикаций. 2021. №2 (89). С. 12-15. URL: <http://repo.snau.edu.ua/handle/123456789/9025>
18. [Серьогін, С.](#) Верховенство права: проблемні аспекти розуміння та застосування конституційного принципу. Вісник Вищого адміністративного суду України: Офіційне науково-практичне видання. 2015. № 4. С. 37-47
19. [Онисьченко, Н.](#) До питання про категорію "джерело права": ретроспективний аналіз, дискусії, сучасний погляд. Право України. 2016. N10. С. 56-63.
20. [Дудаш, Т.](#) Правова аргументація: до питання про загальне поняття. Право України. 2016. N8. С. 99-106.
21. [Галій, М. С.](#) Мова права - основний стильований феномен української літературної мови. Держава і право : Юридичні і політичні науки: Збірник наукових праць. 2017. Вып. 76. С. 3-10
22. [Чепульченко, Т. О.](#) Держава і людина: основні аспекти взаємодії. Держава і право: Юридичні і політичні науки: Збірник наукових праць. 2019. Вып. 86. С. 23-32

Інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.
2. <http://www.minagro.kiev.ua> - Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства.
3. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
4. <http://www.urist.in.ua> - Первый украинский юридический форум.
5. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».

Рецензія на робочу програму (силабус) ОК _____

Розроблену викладачем кафедр _____

(назва)

(ПІБ)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			

Член проєктної групи ОП _____

(назва)

(ПІБ)

(підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)			
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми			
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)			
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти			
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету			
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом			
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента			
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)			
Література є актуальною			
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти			

Рецензент (викладач кафедри) _____

(назва)

(посада, ПІБ)

(підпис)